

Partnership for Good Governance

Ֆինանսական և ռեսուրսների համեմատական վերլուծություն

Լևոն Բարխուդարյան

Երևան , 22 Նոյեմբերի

Հետազոտության

իրականացումը

Մոդելային համայնքները .

Արփի , Աճոց , Սարապատ , Ամասիա , Ուրցաձոր , Վայֆ ,
Ջերմուկ , Ջառիթափ

Իրավիճակը համայնքներում և դրա
ազդեցությունը գնահատման և գնահատականների
վրա

Բոլոր մոդելային համայնքները ձևավորվել են գնահատվող
տարվա՝ 2016թ . կեսին

Գնահատումը

✓ Ֆինանսական նեսուրաների համեմատական վերլուծություն՝ **4**
բաժին , **19** ոլորտ

✓ Գնահատումը՝ **10** բալանոց սանդղակով

✓ Հիմնականում՝ որքան բարձր է ցուցանիշը , այնքան բարձր է գնահատականը

✓ Երբեմն բարձր ցուցանիշի դեպքում դրվում են ցածր գնահատականներ

Օրինակ , տեղական հարկահավաքման գործընթացում ընդհանուր խախտումների
քանակը , հարկատուների քանակի մեծությունը ազդում է կայուն հարկային
վարչարարության վրա և այլն

✓ Չկան գնահատման չափանիշներ

Գնահատման

արդյունքները

**Տեղական հարկաբյուջետային
ֆադաֆականության ընդհանուր
սկզբունքներ**

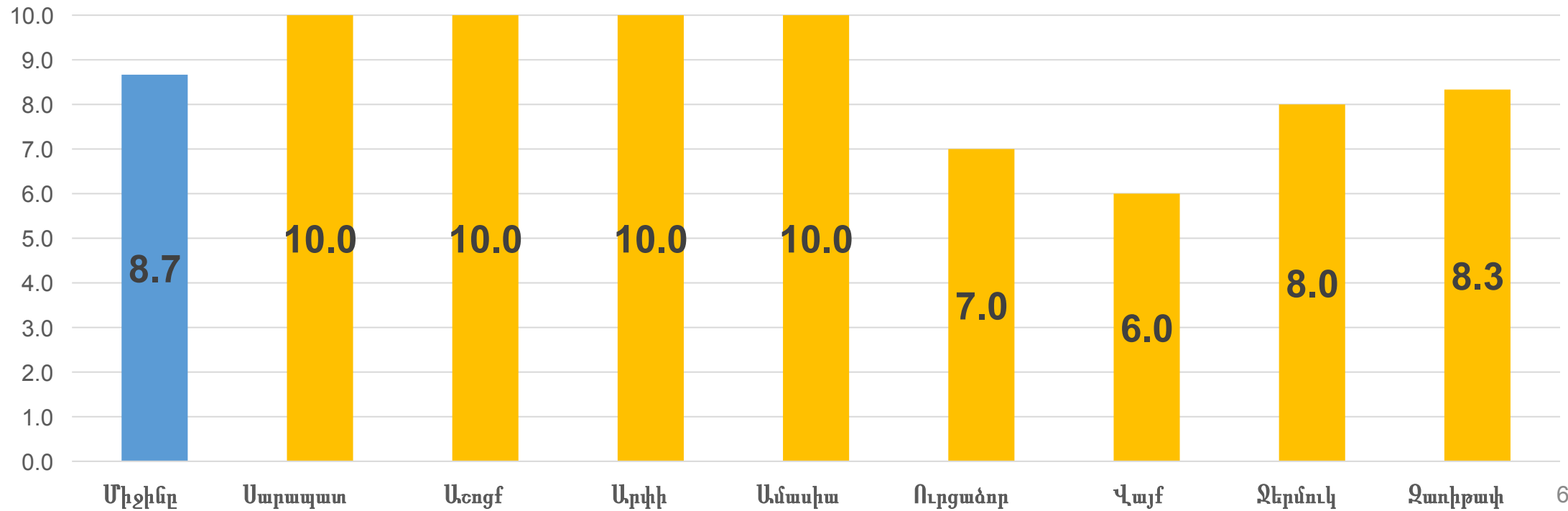
Տեղական եկամուտների ֆաղափականությունը պետք է հաստատվի ընտրովի միջինը՝ 8.7 միավոր կողմից .

Ավագանին ընդունում է որոշումներ հետևյալի վերաբերյալ .

✓ հարկերից լրիվ ազատում կամ հարկային արտոնություններ տրամադրում

✓ ծառայությունների սակագներ

✓ տուրքերի վճարման համար արտոնությունների սահմանում

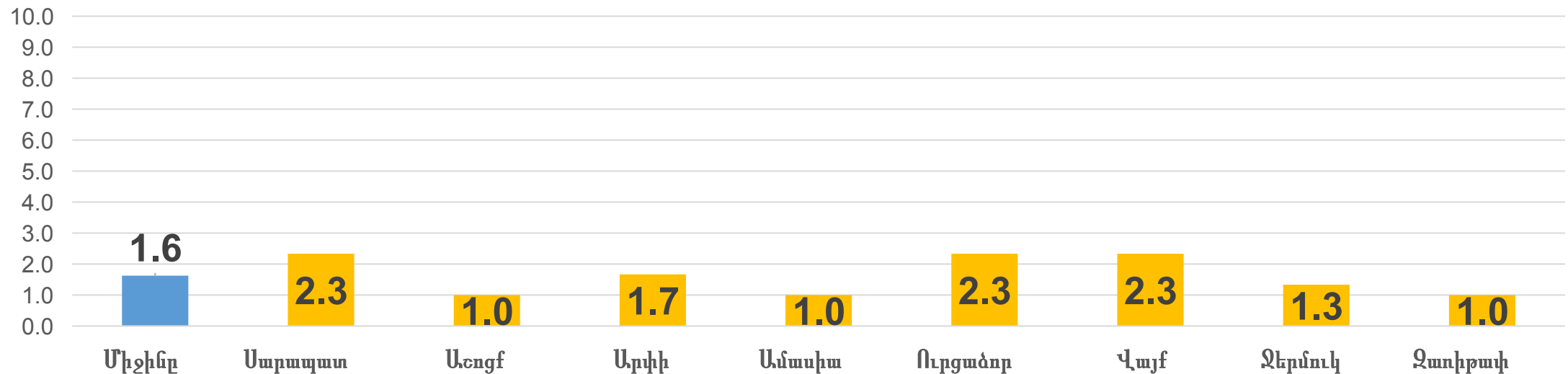

Տեղական եկամուտների գնահատումը պետք է հրապարակային միջինը՝ 1.6 միավոր ազդեցության լինի .

✓ Համայնքի բյուջեի վերաբերյալ փաստաթղթերի հասանելիությունը

✓ Հանրությունը ներգրավված է համայնքի բյուջեի մշակմանը

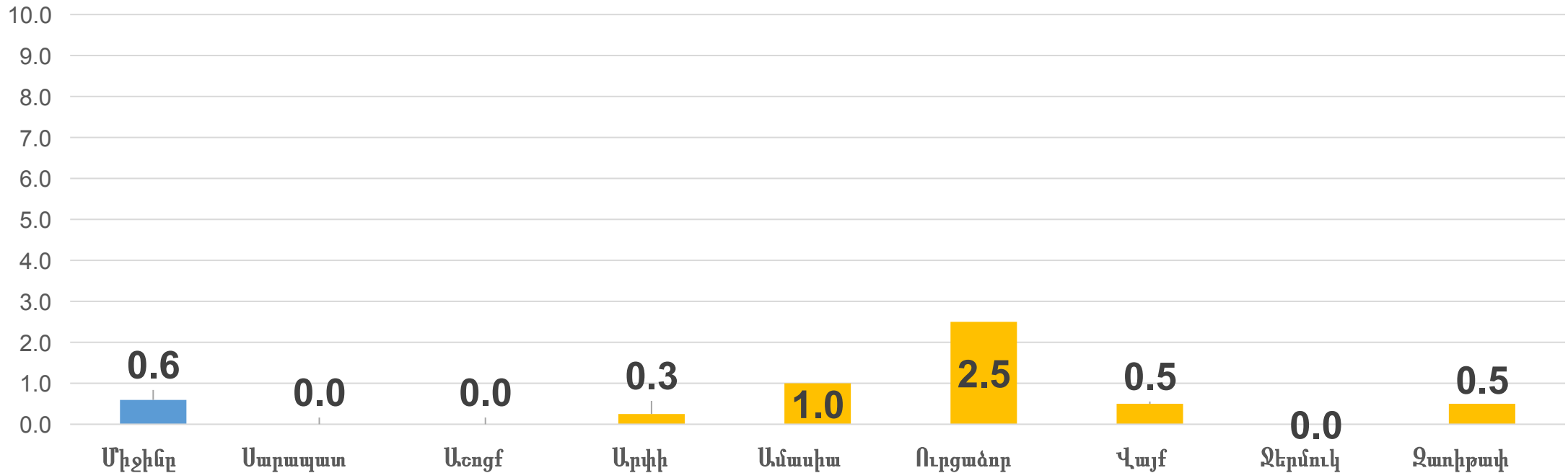
✓ Համայնքի բյուջեի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածման մեթոդների բազմառեսակիանացում

Բյուջեի և ֆինանսների պետք է կազմակերպվեն միջինը՝

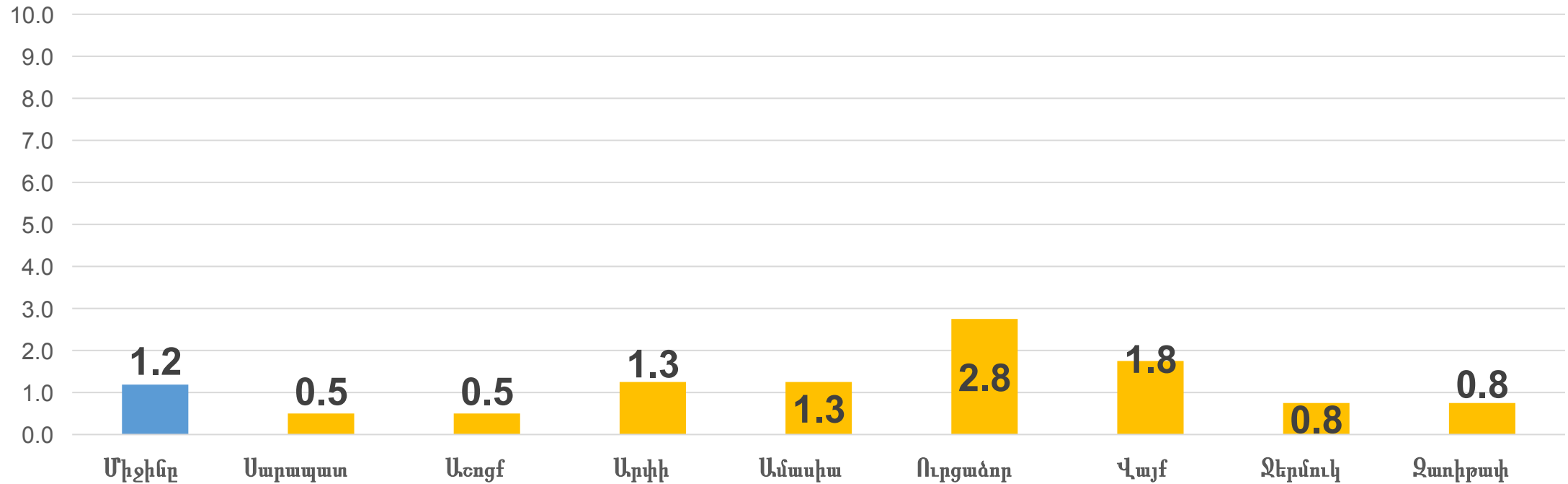
վերաբերյալ փոփոխությունների եղանակով 0.6 միավոր

- ✓ Հանրային ծախսերի մասնակցություն (կոմիտե ,խորհուրդ)
- ✓ Հանրային ծախսերի ելույթներ
- ✓ Տեղական բյուջեի վերաբերյալ ԶԼՄ լուսաբանում
- ✓ Հանրության հետ հաղորդակցության ուղիներ

ՏՏ-ի կիրառումը . միջինը՝ 1.2 միավոր

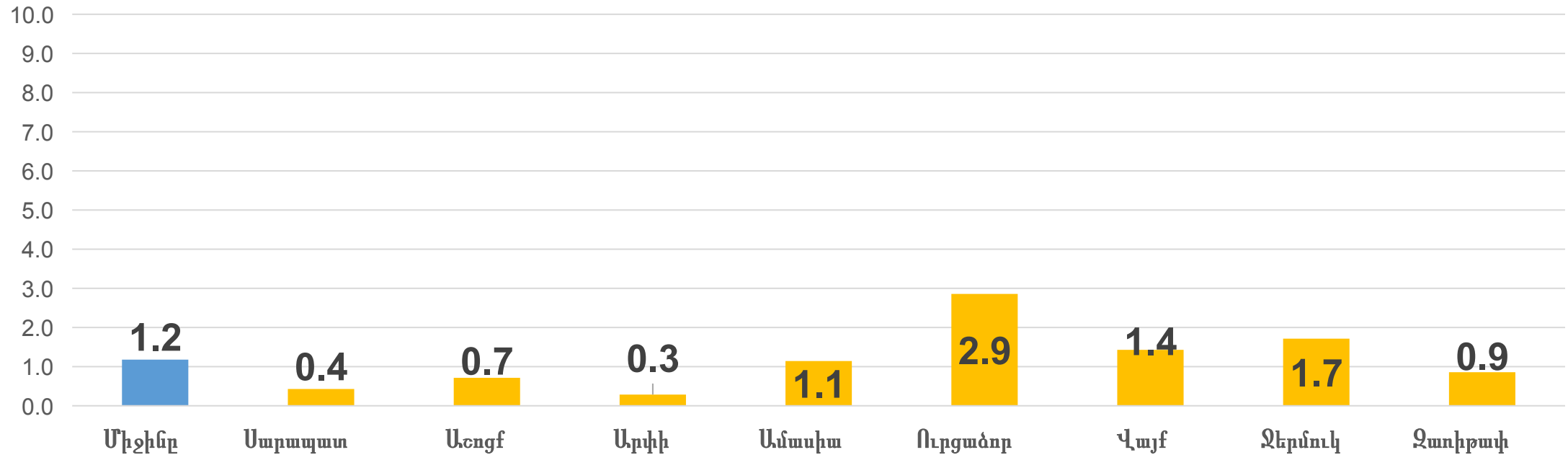
- ✓ Ցին . բաժինն օգտագործում է հաշվապահական ծրագիր , որին միացած են նաև սպասարկող կազմակերպությունները
- ✓ Ավագանու անդամներն ունեն էլ . փոստի հասցեներ և դրանք կիրառելու կարողություններ և հմտություններ
- ✓ Համայնքն ունի կայք , որտեղ հրապարակվում են կարևոր փաստաթղթեր

Անձնակազմին անհրաժեշտ են տարբեր տեսակի վերապատրաստումներ միջինը՝ 1.2 միավոր

✓ Կազմակերպվում են բազմաթիվ վերապատրաստման միջոցառումներ համայնքային ծառայողների, ենթակա կազմակերպությունների աշխատակիցների, ՏԻՄ-երի համար

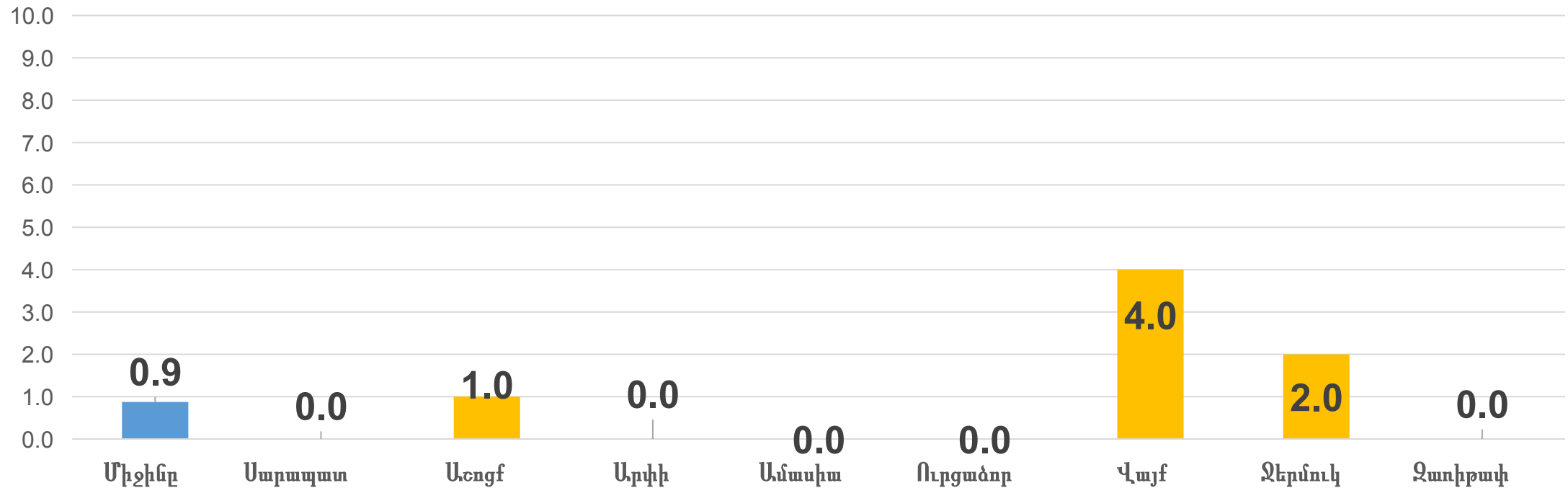
✓ Վերապատրաստման ծախսերը ներառված են համայնքի բյուջեի ծախսերում

Տեղական հարկահավաքում

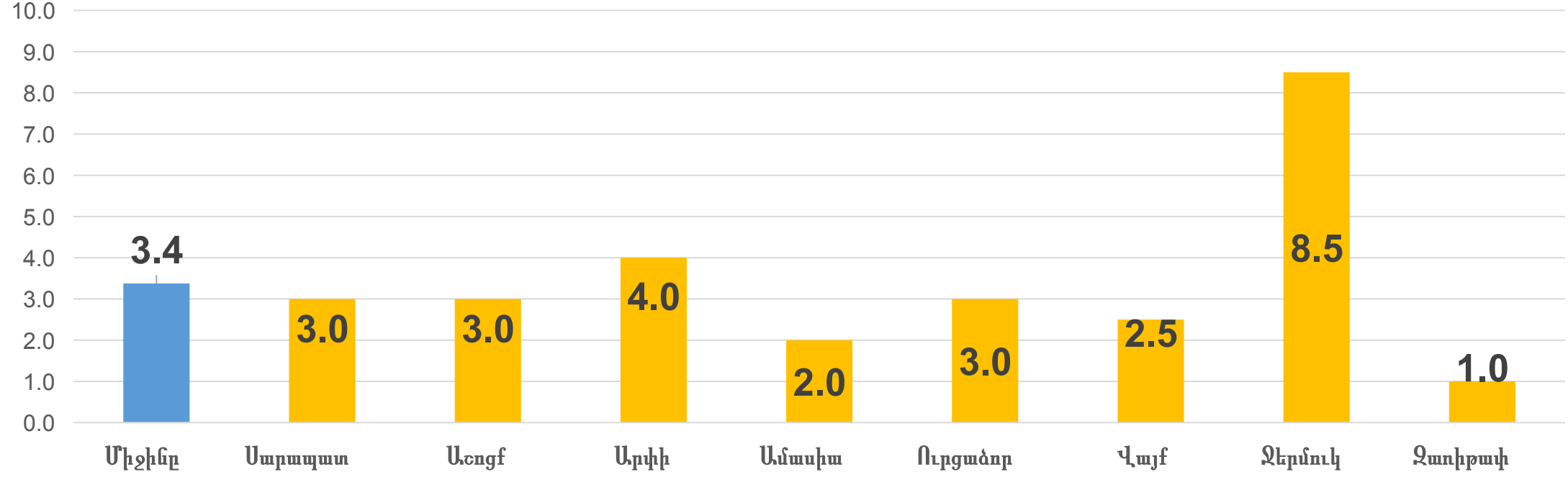
Տեղական հարկահավաքումը պետք է հիմնված լինի արդարության սկզբունքի վրա (վնարունակություն միջինը՝ 0.9 միավոր)

✓ Հարկահավաքման նշված են հարկերից վերաբերյալ ազատման տեղական օրենքով նորմատիվ նախատեսված -իրավական դեպքերը ակտերում

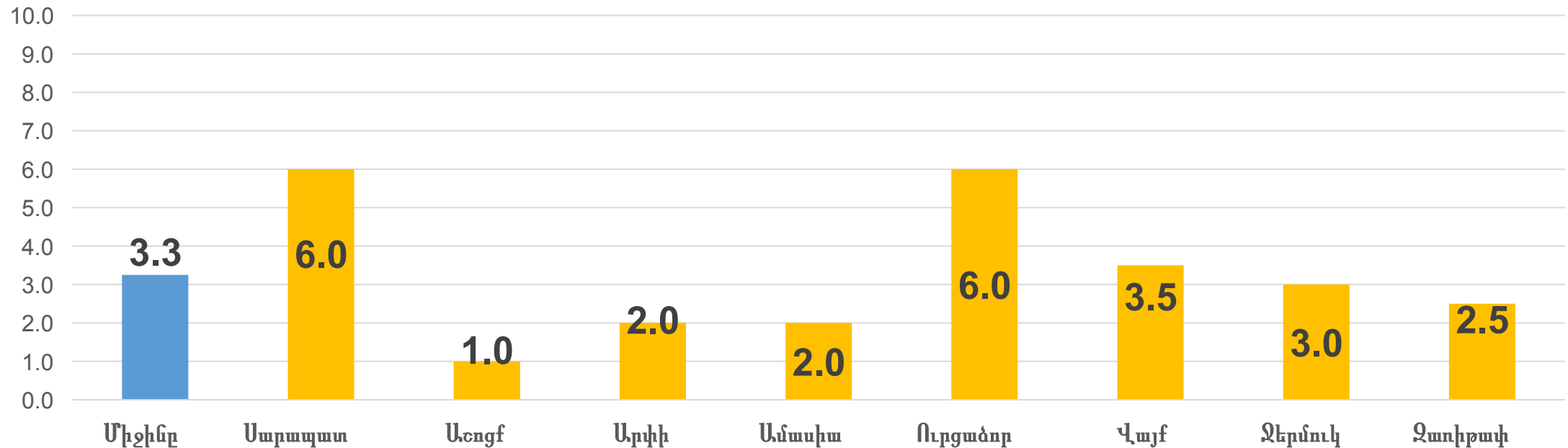
Տեղական հարկերը պետք է ապահովեն համայնքի բյուջեի զգալի մասը . միջինը՝ 3.4 միավոր

- ✓ Տեղական հարկային եկամուտների տեսակարար կշիռը համայնքի բյուջեի ընդհանուր եկամուտներում
- ✓ Տեղական հարկային եկամուտների տեսակարար կշիռը համայնքի վարչական

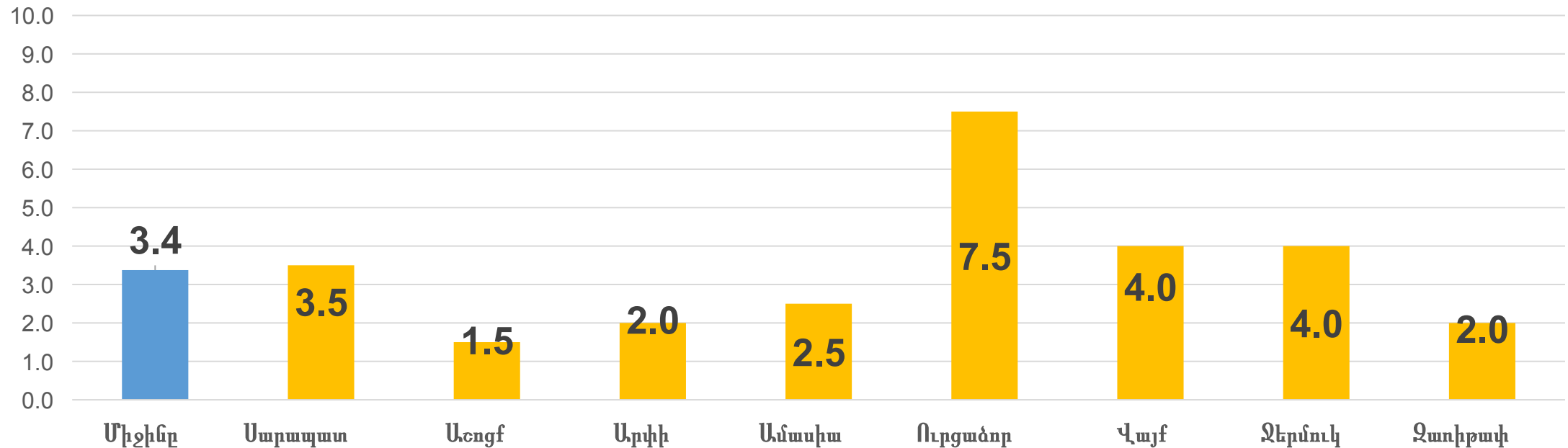
Տեղական հարկերը պետք է հիմնված լինեն կայուն հարկման բազայի վրա . միջինը՝ **3.3 միավոր**

- ✓ Իրականացվում են տեղական հարկերի բազայի ամենամյա փոփոխություններ և ճշտումներ
- ✓ Հարկատուների վարչարարության ֆանակի մեծությունը ազդում է կայուն հարկային

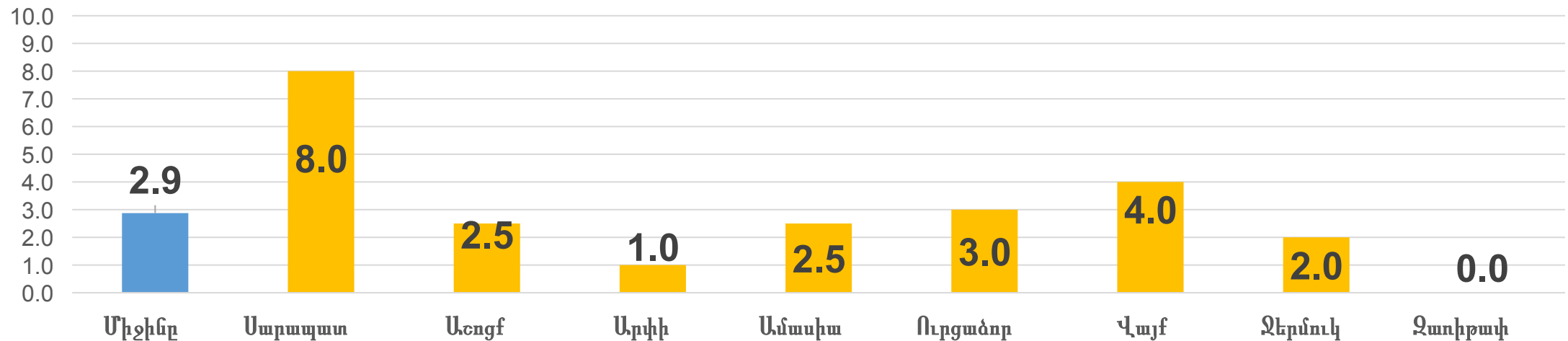
Հարկերի վնարումից խուսափումը պետք է կանխարգելվի միջինը՝ 3.4 միավոր

- ✓ Տեղական հարկահավաքման գործընթացում ընդհանուր խախտումների քանակը
- ✓ Հարկերի տարիների վնարման ժամկետանց պարտավորությունների դինամիկան ըստ

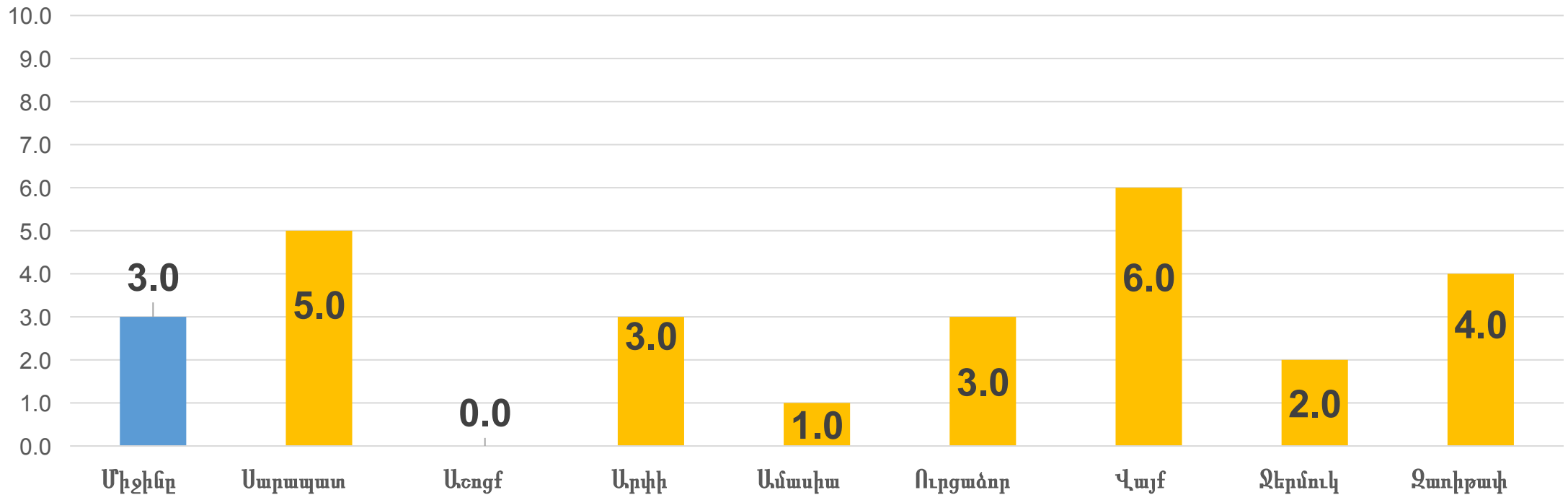
Հարկման բազայի վերաբերյալ տեղեկատվությունը պետք է թարմացվի և հասանելի լինի համապատասխան աղբյուրներում միջինը՝ **2.9 միավոր**

- ✓ Տարբեր ստորաբաժանումների կողմից օգտագործվող ընդհանուր տեղեկատվական աղբյուրները
- ✓ Տեղեկատվության փոխանակման նպատակով այլ մարմինների (ուստիկանություն , կադաստրի պետական կոմիտե , կոմունալ տնտեսության գրասենյակներ) հետ համագործակցություն

Տեղական հարկերի և հարկահավաքման տեղեկատվությունը հասանելի միջինը՝ 3.0 միավոր

✓ Տեղեկատվության տարածման բազմատեսականցում (էլեկտրոնային, տպագրական, հեռախոսակապ)

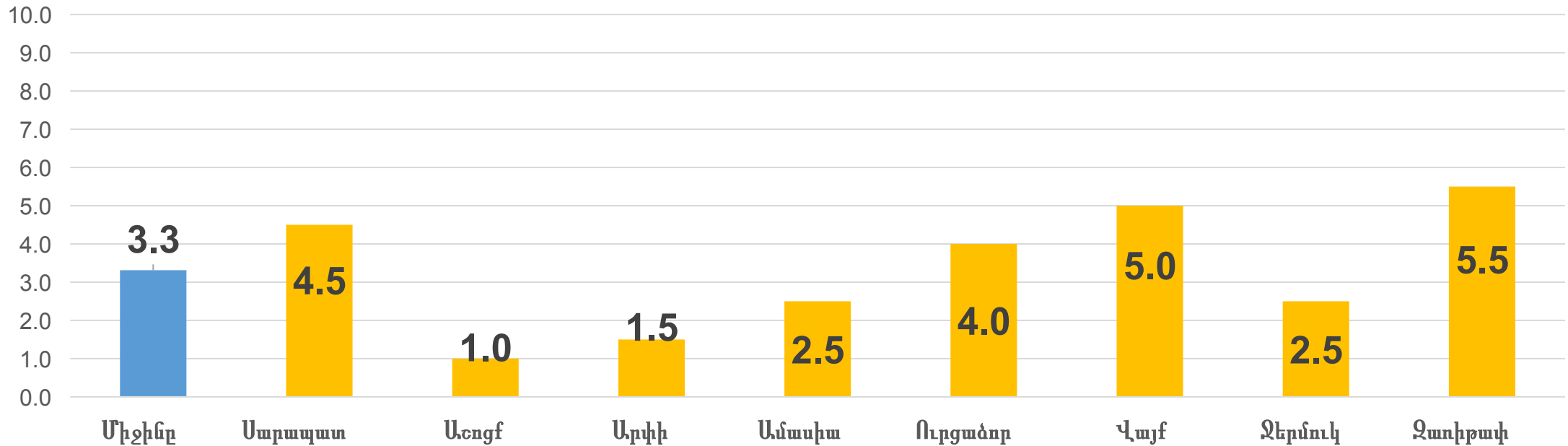

Տեղական վերաբերյալ հարկային կանոններից կատարված փոփոխությունները և ամբողջական .

Վերաբերյալ հարկային հանրությանը լինի հասկանալի և ամբողջական .

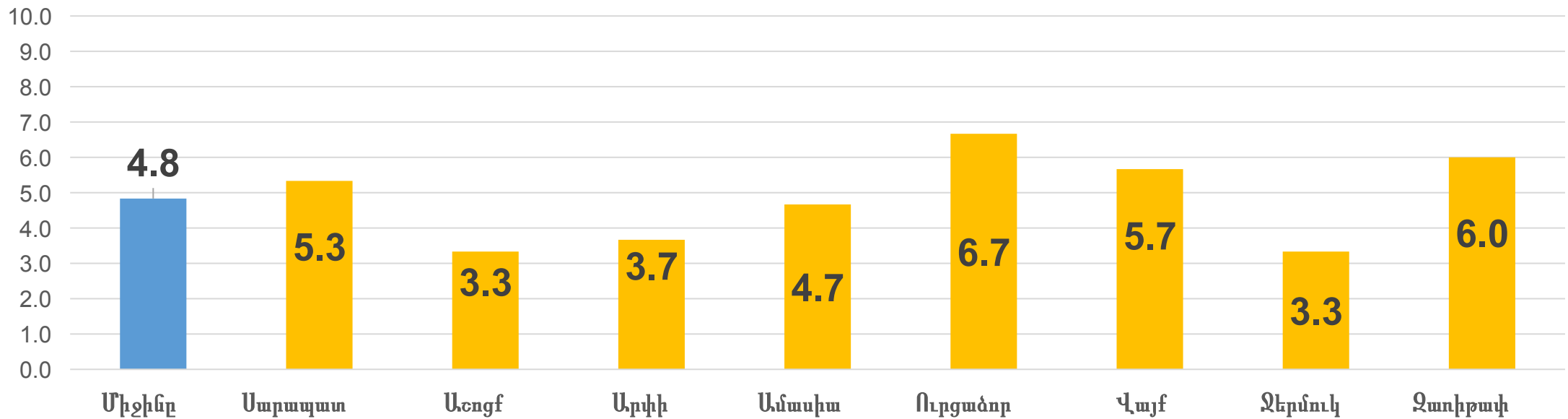
միջինը՝ 3.3 միավոր

- ✓ Համայնքի բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվետվություններ
- ✓ Տեղական վերաբերյալ հարկերի հանրության հիմնական տեսակների (հողի հարկ , գույքահարկ) ապահովում

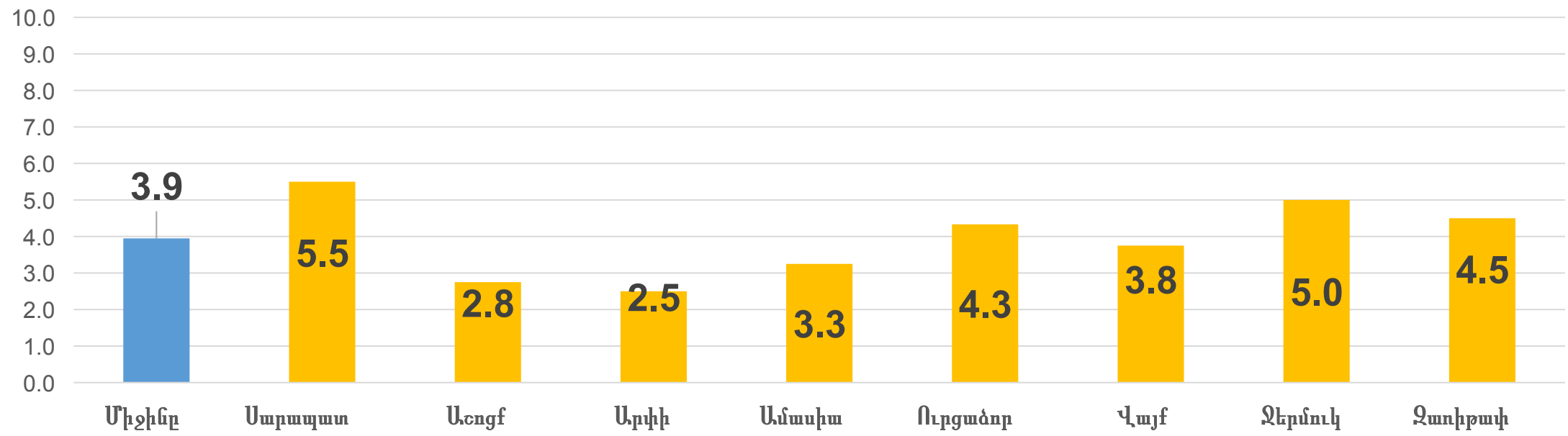
Հարկատուների գանձումը պետք է ապահովեն միջինը՝ **4.8 միավոր** և հարկերի կայուն դրամական հոսքեր ժամանակին հոսքեր .

- ✓ Հարկատուների բազաները (գրանցամատյանը) կանոնավոր կերպով թարմացվում են
- ✓ Հարկերի չվճարման վերաբերյալ կատարվում են ծանուցումներ
- ✓ Հարկերի չվճարումը կարգավորող իրավական գործընթացները հայտնի են հանրությանը

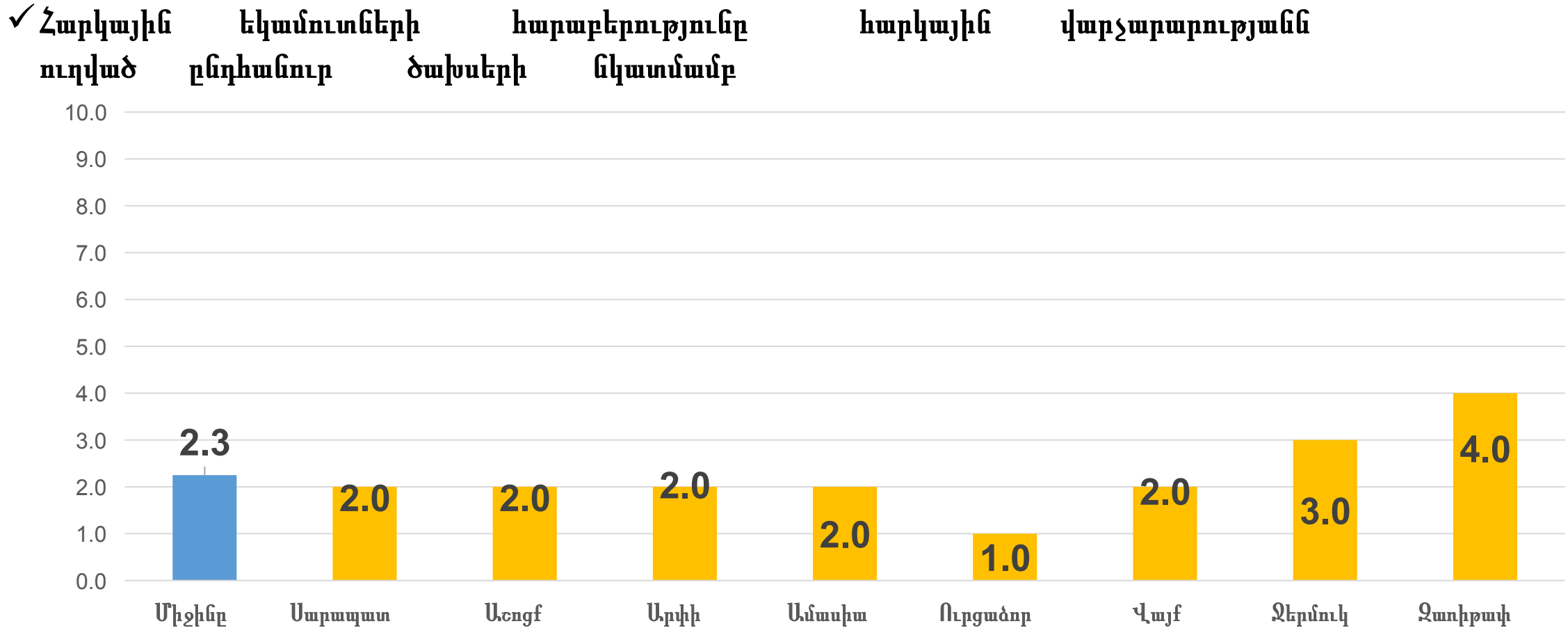
Հարկային վարչարարությունը պետք է պարզ լինի . միջինը՝ 3.9 միավոր

- ✓ Տեղական հարկային օրենսդրության վերաբերյալ հանրության տեղեկացվածությունը
- ✓ Վնարում . ժամանակին ծանուցում
- ✓ Վնարման եղանակների բազմատեսակացում
- ✓ Բողոքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ենթակա է հրապարակման

Հարկահավաքման կամուտների և տեղական հարկային կանոնադրությունների համեմատություն

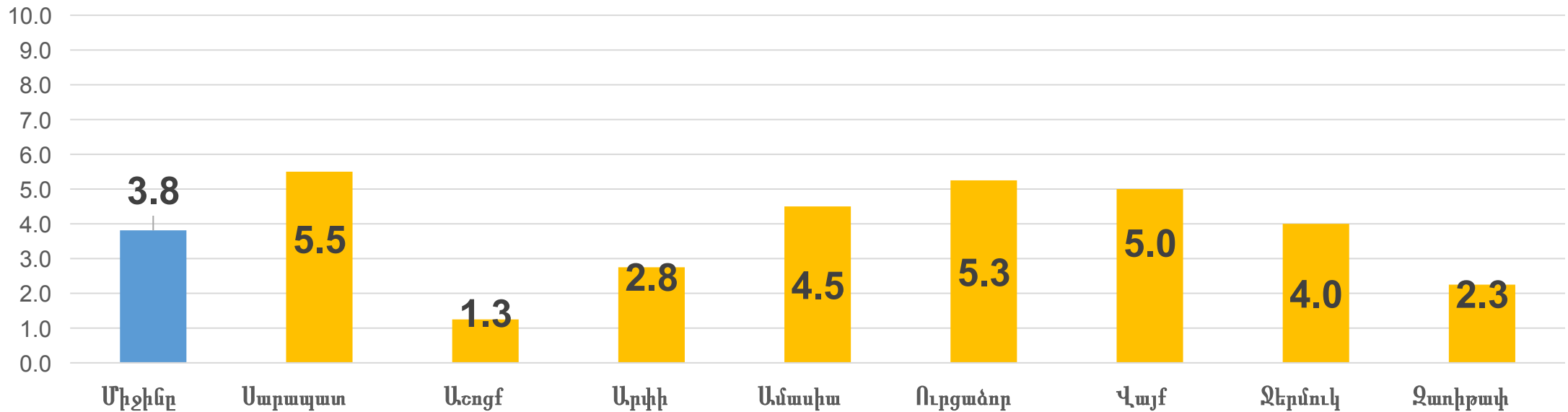
Միջինը՝ 2.3 միավոր

Հարկատուների և գանձված հարկերի նույնականացում

միջինը՝ **3.8 միավոր**

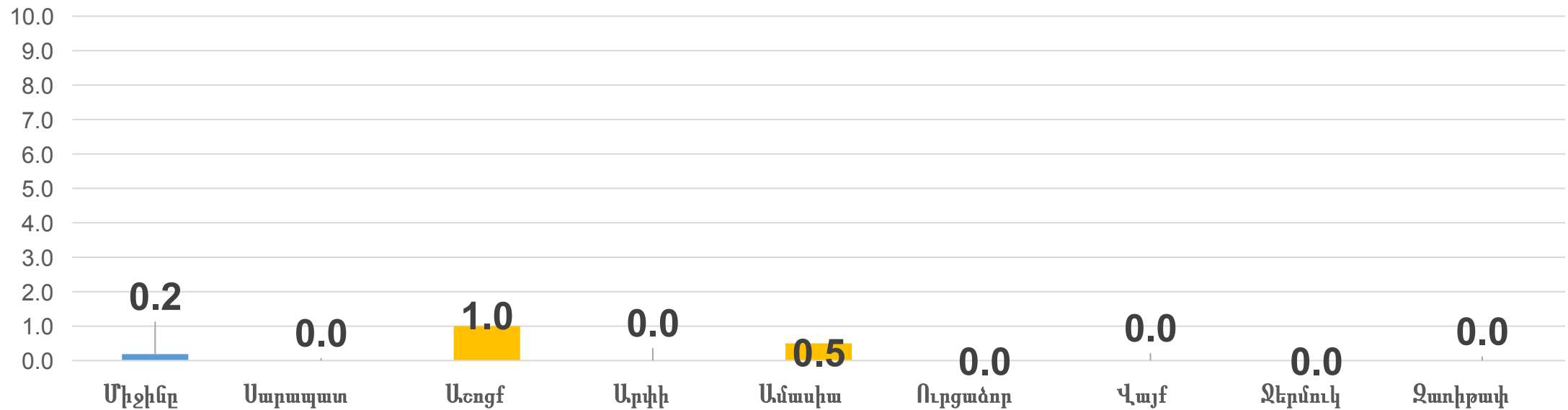
- ✓ Հարկատուների գրանցամատյանի կանոնավոր կերպով թարմացում
- ✓ Հարկային բազաների (գրանցամատյանների) խաչաձև ստուգում (հարկման բազա, հարկատու, գանձապետական տվյալներ)
- ✓ Հարկահավաքման միտումներ
- ✓ Բողոքների տոկոս (օր. հարկերի սխալ հաշվարկման, տույժերի կամ գերավճարների և այլ դեպքերի հետ կապված բողոքներ)

Վճարներ , տուրքեր և այլ եկամուտներ

Սպառողներից ընդհանուր առմամբ գանձվող վնարները համապատասխան են ձախսերին . միջինը՝ **0.2 միավոր**

- ✓ Ծառայությունների արժեքի հաշվարկում ներառվում են ընթացիկ և կապիտալ ձախսերը
- ✓ Սպառողներից գանձվող վնարները ներառում են երկու բաղադրիչները և համադրվում են հաստատուն և փոփոխուն ձախսերի հետ

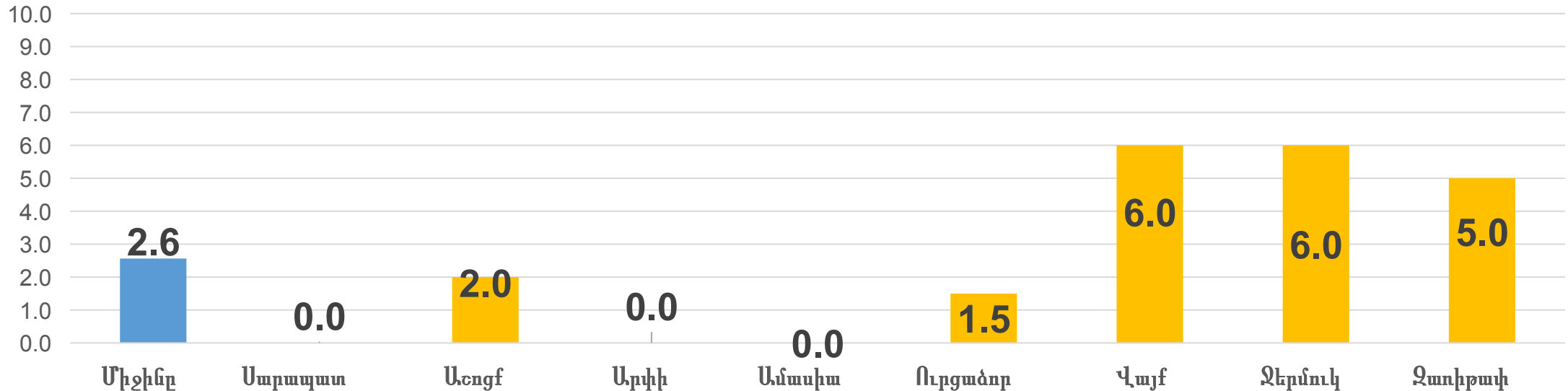

Սպառողներից ծառայությունների

գանձվող վնարները չպետք է հանգեցնեն
նկատմամբ պահանջարկի
անկման .
հանգեցնեն չափազանց մեծ

միջինը՝ 2.6 միավոր

- ✓ Տեղական ֆադաֆականության գերակայությունները արտացոլվում են վնարների և վնարման արտոնությունների սահմանման շրջանակներում
- ✓ Գնագոյացման մեթոդները համապատասխանում են տեղական ֆադաֆականության նպատակներին . վնարներ ըստ սպառման խմբի , սպառողների դասակարգում

Համայնի սեփականություն

Համայնֆային ընկերությունների վերաբերյալ ակտերը ապահովում են դրանց երկարաժամկետ ֆինանսական կայունությունը . միջինը՝ **1.5 միավոր**

- ✓ Համայնֆային ծառայությունների կառավարման պայմանագրերը և դրանց տարեկան հավելվածները սահմանում են ծառայությունների մատուցման պայմանները , ծավալը և փոխհատուցման /սուբսիդավորման եղանակը ,
- ✓ Փոխհատուցումը /սուբսիդավորումը ներառում է գործառնական ծախսերը և որոշակի շահույթ , չհաշված կազմակերպության՝ ծառայությունների մատուցումից ստացված այլ եկամուտները
- ✓ Ակտիվի սեփականության իրավունքը և տեխնիկական սպասարկման համապատասխան պարտականությունները սահմանվում են պայմանագրերում

Շնորհակալություն